Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Kontxita Garate Gurrutxaga

Mendaro, Gipuzkoa (1923-2011)

Aurkibidea

Biografia

Mendaroko Azpilgoeta auzoko Saratsuerdikoa baserrian jaio zen 1923an. Aita Saratsukoa eta ama Etratekoa zituen. Bost anai-arreba ziren eta amona ere beraiekin bizi zen. Baserritik bizi ziren, eta ardiak eta ahariak hazten zituzten. Baserrian errentan bizi ziren. Hori dela eta, etxejabeei Santo Tomas jaietan errenta ordaindu behar izaten zieten, Debara joanda. Umetan Mendaroko eskolara joan zen, baina etxeko lanek ez zioten uzten beti joaten. Zazpi urterekin jaunartzea egin eta eskola utzi zuen. Gerora, Mendaroko antxoa lantegian egin zuen lan.

Zintak

MEN-008

- **Proiektua**: Mendaroko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Cobos, Jagoba
- **Data**: 2009-05-27
- **Iraupena**: 40 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Otegi, Aitziber
- **Transkribatzailea(k)**: Elexpuru, Juan Martin - Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. Mendaroko Arno auzoko Sahatzu baserrian jaio zen

- **Erref**: MEN-008/001
- **Iraupena**: 0:02:08. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:02:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Mendaroko Arno auzoko Sahatzuerdikoa baserrian jaio zen, 1923an. Arno auzoaren aldaketa aipatzen du. Aita Sahatzukoa eta ama Etratekoa zituen, bost anai-arreba ziren eta amona ere beraiekin bizi zen.

Transkripzioa
-Noiz jaixo ziñan?
-Ni Sahatzun.
-Noiz?

-Juniuan lauan.
-Ze urtetakua?
-Veintitres.
-Veintitresian?
-Bai.
-Eta Sahatzu nun dago?
-Arnon. Hiru Sahatzu badia eta ni Erdikua.
-Eta asko kanbixau da gerra aurretik eta oiñ?
-Bai, oin diferentetuta dao.
-Onera edo txarrera?
-Onea, onea.
-Herrixa aldatu egin da Mendaro?
-Lehen ez zan herrixa. Motrikukuak gea gu.
-Eta zela kanbixau da herrixa?
-Oin kanbixau debe. Urte mordua.
-Lehen etxiak ez zaudezen?
-Etxiak. Basarrixak lehen edarrak.
-Zelakuak zen bestela? Kalian Azpilluetan...
-Azpillueta igual-iguala dao. Haura ez da kanbixau batere. Etxiak ein dittue berrixak baiña ostian igual-igual.
-Bazauan edifizio haundirikan edo, hotelen bat zu jaixo ziñan sasoian.
-Ez, ez. Santa Kruzkua ta Frontoekua. Horretxek Azpilluetan famauak.
-Eta Garagartzan?
-Garagartzan ba lehengo..., hangua gitxiao daukat goguan, hara gitxiao ibiltzen giñen-eta.
-Esan didazu Sahatzun jaixo ziñala.
-Bai.
-Eta familixa bertakua zan?
-Bai, danak bertakuak Sahatzukuak.
-Aitta?
-Aitta bertako [...], eta ama Etarteko alaba.
-Eta bazakazuen ezizenikan?
-Ez, ez det uste.
-Eta familixiak ere ez?
-Ez.
-Eta zenbat bizi ziñaten etxian?
-Ba mordua. Amama [...] bost anai-arreba gu.
-Eta amama ta aittitta batera bizi ziñaten?
-Bai. Amama euki genduan neu txikixa nintzela. Aittitta ez naban ezautu.
-Ez?
-Ez, amama.

2. Baserritik bizi izan ziren

- **Erref**: MEN-008/002
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 00:02:08. **Bukatu**: 00:04:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Sahatzu baserria nolakoa zen deskribatzen du. Baserritik bizi ziren eta ardi ugari zituzten, besteak beste. Etxeko lan ezberdinak aipatzen ditu eta gurasoen aipamena egiten du.

Transkripzioa
-Etxia zelakua zan?
-Ba etxia ointxe bezelako etxia.
-Zenbat
-Oin ganbixau... Bi piso, ganbaria goixan.
-Eta zenbat gela?
-Lau eta salia.
-Eta danak batea eitten zenuten lo?
-Lau kuarto haundixak eta edarrak.
-Anai-arrebak danak batera lo?
-Ez. Danak bakoitza bere kuartuetan.
-Eta danak bizi ziñaten baserritikan.
-Bai basarrittik. Ez zeuan besteik.
-Zer zeukazuen?
-Gaztaiñia ta sagarra ta edarrak.
-Eta bestela animalixak edo?
-Bai. Ardixak hirugogeta hamar bat ardi eta astuak bi, eta kaballuak eta. Motxaillak batek halako kaballo edarra harrapau ein ziguen. Harrapau motxaillak kaballua eder askua.
-Eta amakin, ama ze egoten zan, etxian?
-Bai. Geratu barik lanian souan.
-Souan da...
-Dana, artua ta babia ta. Bedarra ekarri ta, ganauei jaten eman eta. Ta aitta berriz iketza eitten.
-Ikatza eitten?
-Bai.
-Nun?
-Arnon. Iketza mordua. Hari laguntzera. Geu be bai aixkoran, egurra txikittu ta txondorrai betegarrixa eman ta itteko.
-Ta garbittu, josi, plantxau eta hola?
-Ba horrek etxian in bihar.
-Hori andrazkuak?
-Bai, hori andrazkuak. Umia zainttu ta gizonezkuak pentsau ere ez. Emakumiak umia zaintzen.
-Eta amak ezkondu aurretik etxetik...
-Krieda egonda haura basarrixan. Amama.
-Nun?
-Idi(a)zabalen egon ei zan krieda. Handikan ezkondu Saratzura.
-Urte askuan egon zan?
-Bai. Larogeta bi urte pasau zittuan, gure ama hil zan larogeta birekin hil zan.
-Eta ezkondu aurretik lan urte askuan ein zaban?
-Hogeta bost urtekin ezkondu ei zan gure ama.

3. Mendaroko eskolan ibili zen 7 urtera arte

- **Erref**: MEN-008/004
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 00:04:35. **Bukatu**: 00:07:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Umetan, eskolara, Mendarora joan zen baina etxeko lanek ez zioten uzten beti joaten. Zazpi urterekin jaunartzea egin eta eskola utzi zuen. Igande goizetan monjetara joaten zen eskolaz kanpo ikastera.

Transkripzioa
-Eta umetan eskolara nora juten ziñan?
-Mendarora Azpilikuetara. Zortzixan behiñ, hamabostian. "Ba, oin ganauak zainttu bihar dia ta ez dao juteik eskolara". Etxian.
-Zenbat urte arte jun ziñan?
-Ba ez dakitt, gerria etorri zanien gero hamabostian behin jutioi, gero eskolaik be geratu giñen. Akabo gero gehixo. Gero mojak jai goizian ordubete bat ematen zeela ta mojetara apur bat haraixe juten ibili ta haintxe primia ematen haintxe ikesi. Jaixan, e, astian pentsau ere ez.
-Eta hasi, zenbat urtekin hasi ziñan?
-Ez dakit ba nik. Zazpi urtekin in naban komuniua. [Amamai] buruz ikesi kantuan ta errezatzen ta komuniua, ta zazpi urtekin komuniua. Ta erretratua atarata hortxe daukat.
-Eta eskola zazpi urtekin baiño leheno.
-Ez, zazpi urtekin etxian ikesitta daola ta komuniua eraiñ ta kitto. Ta gero eskolara ez zauen jun biharrik. Komuniua ein zabala ta bazakixala ta. Primatzen ez nakixen. Ta gero hori gerria amaittu ta monjak Madre Isabel ta haretxek jai gozian atrasauei. Ordubete bat eitten gendun ta hantxe ikesittakua besteik ez dakat. Justu-justuan primau bakarrik. Kontuak atara ta buruz.
-Eta maixu-maestrak zeintzuk ziazen, monjak?
-Ez dakit nik. Ez, Azpilikuetan maixu bat, ez dakit zela zan izena egon zana...
-Kanpotarra zan edo?
-Bai, kanpokua, kastillanua.
-Eta nolakuak zian, gogorrak zian?
-Atzaparretan blastiua ta bihako zuzen.
-Eta libururen bat edo bazakazuen, kuadernon bat edo?
-Pizarria izeten zan, letrak ein ta borrau. Paperian eskribitzeko ez genkixan ta.
-Orduan ez zauan monjetakua Mendaron edo?
-Bai, monjetakua hasitta, gerra aurretik zauan monjak ematen eskolia. Nere edarekuak monjetan eskola asko ikesitta dia Mendaron. Bai, Garagartza partekuak eta bai. Guk Azpilikuetan gendukan Mutrikukuaa zalako debalde, ta Garagartzara jun bihar bazan pagau in bihar zan. Ez zauan diruik. Ta gero akabo.
-Ta zer egiten zenun, goizian eskolara jun ta atsaldian lanera?
-Ez, kalian bokadillua, bazkaixa eiñ, Artetaiño ezin jun ba ordubete bidian etxera, kalian egon ta gero atsaldian zertu ta atsaldian etxea; juten giñenien.

4. Lagun artea eta jolasak

- **Erref**: MEN-008/005
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:07:15. **Bukatu**: 00:09:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Igandeetan bakarrik izaten zuten lagun artean elkartzeko aukera. Jolasak, gaiztakeriak eta gaztetako kontuak aipatzen ditu.

Transkripzioa
- Ta zure sasoian beti etxian denbora gutxi egongo ziñan, ezta?
- Beti lanian... eo ardixa zainttu eo besteik ez zauan. Umiei... jaixan bakarrik libre eukitzen genduan... alkarreta juntau ta jolasian eittia.
- Jaixan?
- Bai.
- Ta zeintzuk juntatzen ziñaten? Arno ingurukuak o...
- Bai, Arnokuak. Sahatzuko Agustina ta... geure lagunak. Harek'e sei anaixarreba ta... txikitxuek alkarrekin. Han geuk hantxe kuadrillatxua Sahatzun.
- Ta ze eitten zendun umetan?
- Ba, "baleka" ta! Zeian bakarrik... geure arteko jolasa.
- Mendira juten ziñan?
- Bai, ardixeta ta bai.
- Baiña lanea... baiña bestela ez?
- Baiña jaixan hori e... juntatzen giñen! Astian ez e! Astian ez giñen juntatzen.
- Eta gaiztakeixak eitten zenittun?
- Ingo genduzen! Umiak giñen ta! Gaiztokeixak eitten aurrenengo neskak!
- Beste umiei ere gaiztakeixak?
- Ume txikixouik ez gendukan asko. Sahatzukuak gaztetxuauak. Ta... txikixauei ez zeuan joteik eta itteik bestela.... belarri ixkiñako ederra hartu bihar umei txikixauei ezer eitten bazan.
- Eta animalixak harrapau edo akabau edo?
- Ez, ez, ez, ez. Holakoik ez. Holakoik ez. Animalixak ondo tratatzen genduzen.
- Eta etxea eraman zendun animalirikan kalekua edo ez?
- Ez, ez... nik ez. Txakurrik ez zata nei gustatzen.
- Lapurretan ibiltzen ziñeten umetan? Sagarrak o gerezixak o?
- Ez, ez hori ere ez. Itxian genduken sagarra nahikua... iñona hartu biharrik pe! Sagasti earrak eta!
- Eta elurra zauenien?
- Ba, orduntxe gaizki. Edurretan hotzak astuakin kalera errekaueta jun bihar ta!
- Oin baiño gehixau eitten zaben?
- Ba, orduan edur haundixak itten zittun, oingo aldian. Astuak e... edurra apurtu ezinda ibiltzen zan bidia kalera... egunero kalera bidi in ta hori. Edur haundixak itten zittuan. Oin ez dau itten edurrik lengo mouan!

5. Erromeri eta festak

- **Erref**: MEN-008/006
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:09:02. **Bukatu**: 00:11:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:
Azpil batean ura jarrita garbitzen ziren, atalka. Ez ziren errekara joaten urruti baitzegoen. Arnobaten erromeria egiten zen eta festa egun ezberdinak izendatzen ditu. Neska taldea elkartu eta dantzan aritzen ziren.

Transkripzioa
- Eta... zelan baiñatzen ziñeten?
- Baiñau batez!
- Batez!
- Batez. Hankak garbittu e... barriñoian ipiñita... ekarritta ur epelakin. Eta ustez garbiuta ibiltzen giñan e! Aurpeixa ta ipurdia ta... garbitzen genduzen geure ustetan.

- Zerrekin?
- Urakin.
- Urakin.
- Bai, ta geo, ba, toailliai o sikau ta... baiña zikiñak ez giñan ibiltzen e!
- Errekan ez ziñeten baiñatzen?
- Ta argik ez ta urik ez!
- Errekaen baten ez ziñaten baiñatzen?
- Ez, ez ezta pentsau be errekaik. Puf... tokittan [Intxausti] lekutan zauan Sahatzutik!
- Eta... pixkat gaztetxuau ziñanian urteten ziñan herrittik kanpora jaixetan edo erromeixeta eo...
- Ez, ez, ez... hantxe bertan. Arnobaten eitten zan erromeixia eta hantxe eoten giñan.
- Noiz izaten zan erromeixia Arnobaten?
- Ba eitten zian partikularrak bost jai: San Esteban euna bat, Kandelaixo euna bi, Asensiona hiru, Pazkua bost. Bost Pazkua erdiko. Bost jai partikularrak eitten zian Arnobaten. Kale... Mendaroko jendia ta dana juten zan erromeixa. Hor... horrek bost jai partikularrak. Geo, bestela betiko korrienteko ordu erdiko erromeixatxuk izaten zan.
- Ta ze eoten zan? Trikitixa ta soiñua...
- Ba, soiñua. Bai, hoixe bakarrik ta bea gitxi. Ta dantzan asko gustatzen zakun eittia.

- Mutillekin iten zendun dantza?
- A, neska edo mutil. Mutil beorrek eskautakuan. Neskak georrek juntauta itten gendun.
- Mutillen batekin dantzan ein ezkoro ya nobixotzako? Nobixotzako ya?
- Bai, iuel. Ez, nobixotzako ez, baiña neskak ibiltzen giñen. Neska mordua giñen ta! Ta ni baiño zaharrouak asko! Ni gaztetxutxuena. Danok...
- Ta zelan ezautzen zendun? Nobixotan ta zelan...
- Ba, hantxe, ba, dantzan da... hantxe ezautu nobixuk.
- Eta gero...
- Ba, hoixe.
- Bai... eta dantzak... pla e... musika orduan soiñua?
- Bai, trikitixa ta... hoixe. Pasodoblia ta beltza (balsa) ta hiru-lau pieza horretxek.
- Eta asko ibiltzen... mutil asko atzetik zittuzun?
- Ez, ez, ez. Ez, ez, ez... prepezioz. Pormalak giñen gu!
- Bai. Bakarrakin hasi ta kitto?
- Bai, hoixe. Tontie izen. Listie izen banitz!

6. Muxu ematera ezkutura joan behar

- **Erref**: MEN-008/007
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:11:22. **Bukatu**: 00:13:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

• Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
16 urterekin ezagutu zuen senargaia, dantza lotuan aritzen zen berarekin eta muxu ematera ere ezkutura joan behar izaten zuten. Neskak mutilengana joatea gaizki ikusia zegoen.

Transkripzioa
- Noiz euki zendun lelengo nobixua? Zenbat urtekin?
- Ba, hamasei urtekin o.
- Hamasei urtekin?
- Bai.
- Ta ezautu ta berehala ezkondu?
- Ba, ez, berehala ez. Denporia... hemeretzi urte ixa ezkontzeako.
- A...
- Bai, denporia.
- Hiru urte?
- Bai, ez giñen derrepentian engaiñau.
- Eta ze itten zenun? Paseatzea jun o?
- Ba, dantzan [...] ein, etxera bide sailla... ordu erdi pasa o zauan e... Artetatikan Arnobatea.
- Eta orduan ixkutuan muxuen bat eman [...] laztanen bat...
- Bai, ezkutuan... bistan, ez. Bistan ezta pentsau ere.
- Ixkutuan zeoze bai?
- Ezkutuan. Ezkutuan ein biha dia gauzak, ez bistan.
- Eta orduen ze eitten zeben lelengo mutila etortzen zan neskiana o neskia...
- Ba... ez, mutilla bea etorri bihar. Neskaik ez zeukan juteik mutilleta!
- Ez?
- Ezta pentsau ere! Mutilleta juten bazan neskia, haura neska gangarra zan... mutilleta zixen neska haura. Hari burla eitten zioen! Hala juten zanai! Hoixe!
- Eta, eta mutillak zer zian orduan...
- Ba, oingotxe modokuak...
- Bai?
- Lehengo mutillak ere!
- Ez zian matxista...
- Ez, ez... oingotxe modukuak lehengo mutillak'e! Horrek igualtsu!
- Eta aldia zeuan ezta neska eta mutillen artian taberna sartzeko orduan eta...
- Bai, ez zeuan diruik eta ezin jun! Bestela jungo giñan trabenaa ta danea!
- Baiña orduan sasoi hartan...
- Ez zauan diruik! Ezta txikitaikan'e ez gendun sekula ibili!
- Ta...
- Kalea jun bihar bazan... Trinidade batzutan Elgoibarrea juteko merixendatako o zeoze hartzeko amak, amak e... jiraute eman diru pixkat eta haurexe. Baiña urte baten Trinidadetan hirugarren izen ta, bertan bea nobixuek pagau zien, gaiñea, merixendiori... ta pozikan! Haura gauza haundixa zan!
- Eta... eta.... mutillak tabernetan gehixo ibiltzen zian ezta?
- Bai, ez zauken diruik eta ezin ibili! Ez zauan diruik! Ointxe esaten dana, ba, ez zauan diruik eta ezin ibili. Bestela bai pozik mutillak harek lehen ere, baiña... ez zauan.

7. Karta jokoa eta futbola

• **Erref**: MEN-008/009
• **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:13:45. **Bukatu**: 00:14:30
• **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak
- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:
Puntuan aritzen ziren kartetan, ama oso karta zalea zen. Futbola asko gustatzen zitzaion eta mutilekin aritzen ziren jolasean.

Transkripzioa
- Eta akordatzen zea ze joko eitten zenun?
- Puntuan. Amama guria oso jokolarixa... musian ta! Ixa ikesixan geratu giñan, baiña ez naban ikesi musian! Baiña puntuan, haura, bai, hauraxe ikesi neban bakarrik.
- Eta anai-arrebekin zetan jolasten zenuen?
- Bai, bai... anai-arreba...
- Soka saltuan o futbolian o...
- Ba, ostian, fubolian asko gustatzen zatan mutillekin ibiltzia. Ta ostian, jokuan e... gitxi... astixa pixkat... egualdi txarra zauenian-ta eitten gendun bakarrik.
- Orduan, mutillekin fubolian jokatzen zendun?
- Bai, ibiltzen giñan. Jokau ez ibilli.
- Bai.
- Kuadrillan palta bazan baten bat, ba, ein in bihar. Ta gustora, gaiñera. Gustau itten zatan, gaiñea.
- Pelotan ere...?
- Pelotan, ez. Pelotako apizioik ez det... hori ez gendun. Eskuekin pelotan prontoian ezin jo.

8. Francok euskaraz egitea debekatu zuenekoa

- **Erref**: MEN-008/010
- **Iraupena**: 0:01:34. **Hasi**: 00:14:30. **Bukatu**: 00:16:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Gerra aurrean denak ziren euskaldunak. Anai-arrebekin hika hitz egiten zuen, gurasoei zu eta mediku eta apaizei berori. Francok debekatu zuen euskaraz egitea.

Transkripzioa
- Gerra aurretikan jende euskalduna zauan hemen?
- Dan-dana euskalduna.
- Dana?
- Dana.
- Ez zeuan iñor euskaran kontrakua? Kontraixoik ez zauan...
- Ez, ez orduan ez. Orduan dana euskeria biher zan.
- Batzuk izango zian, baiña, pentsatzen zebenak euskerak nibel bajua dakala ta kastellanoz...
- A, nik ez dakit. Bai, bai, bai, hori... bai, ez dakit horrek... ni horretan ez naiz akordatzen.
- Eskolan ez zenuten euskeraz itten...
- Ez, ez, maixuok e... ez dakit zelako kastellano bat zonan... eitten jonan ta! Haretxek

bakarrik...
- Eta zeiñekin itten zendun zuk hikaz eta zukaz eta...
- Itxekuei danai “hi”.
- Danekin?
- Anai-arrebei danai “hi”.
- Ta amai ta ez...
- Amai ta aittei “zu”... ta amamai. Baiña beste anai-arreba danok, gu danok alkarri “hi”. Danak konfiantzia.
- Ta lagunei?
- Eta lagunek “hike”. Zenekin konfiantzia zakanakin “hi” ta konfiantzaik ez zauanai “zu”.
- Ta medikuai eta apaizai?
- A, horreri “beori” ta ez dakit zertzuek esaten ibiltzen zian. Lehengo kontuak.
- Ta erderia noiz sartu zan badakizu?
- Noiz? Gerria pasau zanian ta Francok dana kendu erain euskeria. Kentzia ta... dana erderia bihar zala ta... Haretxek ein zaban hori!
- Ta euskaldunentzat, bertakuentzat, erdaldunak ze zian "maketuak", "belarri motxak"...
- Ez, ez... holakoik ez naiz akordatzen.
- "Belarri motxak" o ez?
- Ba, iual esango ziuen. Neuk ez dakit. Neuk ez dakit... ze esaten ziuenikan.
- "Hezur beltza" eo ez dezu...
- Ez, holakoikan ez. Ez zan, ez zan holako jendia...

9. Ahari-jokoak eta herri-kirolak

- **Erref**: MEN-008/011
- **Iraupena**: 0:02:44. **Hasi**: 00:16:04. **Bukatu**: 00:18:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak
- Aisia » Kirola » Pilota
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Mendaroko frontoian eta Emeterioko ikatz-tokian egiten ziren kaleko erromeriak. Herrian baziren pilotari ezagunak; haietako batzuk izendatzen ditu. Jokorako ahariak izaten zituzten etxean eta probetara joaten ziren. Anaia aizkoran aritzen zen festetan.

Transkripzioa
- Pelotan... ez zenuten itten, ezta?
- Ez, ez, ez. Pelotan ez.
- Ez zeuan frontoirik Mendaron?
- Bai, Azpilikuetako frontoe hori. Oin dauana.
- Eliza ondokua?
- Bai, hoixe prontoia. Ta jende asko... Erromeixia ta hor eitten zan Mendaron, kaleko erromeixia. Han ta Emeterioneko pagano, ikeztokixa edo... haura dana erromeixaz egoten zan. Jaiero. Ta Juanito soiñujoillia zela da ape... Areitio. Soiñu-jotaille ona!
- Eta...
- Ellgoibartik eta Mendarora jendia erromeixa asko etortzen ei zan! Gu ez giñan bajatzen kaleko erromeixetara batere.
- Bertan bazauan pelotai famosoen bat Mendaron?
- Bai, “Txikito Mendaro”!

- Bai?
- Bai, ona...
- Eta... eta bestela kanpoko onak? Akordatzen zea? Atanotarrak o...
- Ez, ez... horrekin ez naiz akordatzen. Ez naiz akordatzen. Gero, zahartu... zaharro in nitzenin ezautu nittuan, baiña orduan ez.
- Eta frontoian andrazkoik eoten zan?
- Ez dakit, eongo zian.
- Bueno, orduan, fubolian jokatzen zenuten, ezta?
- Bai, jolasten.
- Eta... e... baloia nolakua zan?
- Baloia biribilla, ez dakit nik zelakua zan...
- Baiña putz itten zenun o...
- Ez, ez, ez... nik ez dakit. Mutillek baten batzuk ekartzen jonen pelota, baloi hori... ta harekin ibilli!
- Eta bizikleta... bizikletan ibiltzen ziñeten?
- Ezta pentsau ere!
- Ez zakazuen bizikletaik'e?
- Bizikletaik... ezta! Arrastoik ere...
- Eta... eta... hemen inguruan ez zauan afiziorikan?
- Ez... orduan, nik ez dakit. Baldin bazauan e... nik ez nakixan behintzat.
- Hemen herri-kirolak eingo zian iual? Aharixak, idixak eta horrek itten...
- Bai, probia... ta aharixak aukitzen genduzen jokoako.
- Zuek, bai?
- Bai, jokuen? Asko gure anaixak. Neuk eta aittittak gobernatzen genduzen aharixak jokoako.
- Ta nun izaten zian jokuak?
- Bai, Eibarren ta Ondarruan ta... juten zian ahari-jokua jokatzea. Ta Andramaixetan Mendaron ere bai! Azpilikuetan.
- Ta idixekin?
- Irixekin gu ez giñen jun proba. Auzun beste batzuk juten zien.
- Oillarrak?
- Ez, oillarrak bai, baiña ez gendun jokoakoik aukitzen.
- Erromeixa orduan Andramari eguna...
- Bai, Mendaron ene... fiestak! Eta gure anaixa aixkoran ta... Mariano!
- Ze egoten zan aixkoran ta...
- Bai, ta guk... haura itxekua aixkoran ta ez giñen juten ikustea! Zea ematen ziun, ikeria, hankak jo [zeakin edo] eta! Eta bea pozikan fiestetan! Aixkolarixa izan zan haura!
- Bai?
- Bai.

10. Inauteriak

- **Erref**: MEN-008/013
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:18:56. **Bukatu**: 00:20:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Inauterietan, kaleko jendea tortillak hartu eta Sahatzura joaten zen merienda egitera. Etxean sagardoa egiten zuten.

Transkripzioa
- Karnabalak? Bazauan...
- Bai, beti eitten zian karnabalak.
- Bai?
- Karnabaletan kaleko jendia tortillak einda jatea Sahatzura etortzen zien, kaleko jendia karnabaletan.
- Disfrazauta?
- Egualdi ona zanian euren tortillak eta zeak... eta Sahatzura, Sahatzu aldian e... ba... merixendak itten zittuen.
- Sasikopotsu.
- Bai, sasikopotsu esaten zakon. Guk, berriz, bertan itxian itten gendun, baiña harek haura.
- Ta sagardotegixa, badakizu, sasoi haretan...
- Geuk itxian sardaua eukitzen genduan...
- Bai?
- Edar askua! Itxian geuk indako sardaua. Bai, Artetan zauan tolaria eitteko...
- Zuek ere eraten zenuten? Andrazkuak ere?
- Bai, bai... sardaua bai. Lana ein ta sardaua.
- Eta txakolindegixak?
- Txakoliñikan ez.
- Ez?
- Ez.
- Meza ostian ere ez zenuten hartzen?
- Ezta.
- Ardandegixak? Ardua?
- Hori ez dakit. Bai, kalea mezeta junda ezer hartu be atzea juten bihar izeten genduan!
- Eta... eta txikiteua bazauan orduan?
- Bai, danak eoten zian. Hala esaten zeben. Txikiteua...
- Putetxen bat bazauan hemen inguruan?
- Ez dakit, ezta entzun ere!
- Ez?
- Zer zien ez gakixan! Putok zer zien ez gakixan. Gero, zahartu ta gero enterau giñan! Bai...

11. Arropa berriak Aste Santurako gordetzen zituzten

- **Erref**: MEN-008/014
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 00:20:14. **Bukatu**: 00:21:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Astean zehar arropa zaharrekin ibiltzen ziren eta Aste Santurako gordetzen zituzten arropa berriak. Orduko janzkera deskribatzen du.

Transkripzioa
- Eta... eta zela jazten ziñaten umetan? Erropia igandetakua diferentia...
- Bai, bai... ama guria kuriosia zan ta soiñeko polittak eitten ziazen neri.
- Astian zihar erropa...
- Astian, ba, betiko erropa zaharrautxua. Ta mutillen erropekin ibiltzen nitzan ni basarrixan.

- Bai?
- Txaketia ta... bai, ba, zaharrauenak.
- Ta noiz estrenatzen zenun erropa berrixa?
- Ba, berrixa, ba, udaberrixan eo. Aste Santuan... portzesiorako (prozesiorako).
- Prozesiorako?
- Bai, berrixa orduaintxe enjeneral.
- Ta jostunak ta bazaudezen?
- Bai, lehen jostun asko zan. Paula ta Paulaneko Angelita ta... gure aizta ta hantxe... komuniua're gure aiztak preparau ta komuniua ta danak ein ziazen... erretatua zazpi urtekin.
- Eta umia... mutilak e...txapela ibiltzen zeben umetan?
- Bai, danak... txapela mutil koxkorrak!
- Zure aittak ibiltzen zeben txapela?
- Bai, beti.
- Anai-arrebak ere?
- Bai, danak.
- Eta oiñetakuak? Zapatak? Zaindu in bihar...
- E... abarkak. Ni nitzeneako gomazko abarkak, ederrak. Eta aurrero, berriz, beste abarka mehiak. Harek eskasak ei zian... Esaten zeben.

12. Arropak garbitzera putzura

- **Erref**: MEN-008/015
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:21:26. **Bukatu**: 00:23:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Orrazkerak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
Arropak putzuan garbitzen zituzten, "txinbo" eta "lagarto" xaboiak erabiltzen zituzten. Orrazkeren inguruan hitz egiten du. Hondartzara ez ziren joaten baina urte osoan azal beltzarana izaten zuten soroko lanetan ibiltzeagatik. Zorrien aipamena egiten du.

Transkripzioa
- Garbitzeko erropia... zelan eitten zenuten?
- Bai, potzuan zertuta... jabonduta. Geo, aklarau ta al dan moduan.
- Ze jaboikin eitten zenuten?
- "Txinbua", jaboia.
- "Txinbua"?
- Bai... "txinbo" edo "lagarto". Horrek bixetako bat.
- Eta zure amak eta moiñua aukiko zeben?
- Bai, moiñua edar askua. Moiñu bel-bel-beltza edarra gure amak.
- Ta zuk umetan illia zela aukitzen zenun?
- Beltxa.
- Motxa, luzia?
- Motxa, beti nik.
- Bai?
- Bai.
- Eta amak eta amamak ille luzia?
- Ille luzia, edarra harek. Bixak moño edarrakin.
- Oin eguzkixa hartzeko ohitturia dao... orduan...
- Ba, orduan e... souan hartu bihar izeten gendun han kanpuan beti. Beltz-beltz

inda... euzkixa dana erreta udan...
- Hondartza juten ziñan? Plaia...
- Ezta pentsau ere!
- Ezta denboraik ere...
- Ezta... ez zeuen astik hara juteko. Bueno... lana in biha zan ta...
- Zorrixak bazauezen umetan?
- Bai, ni zorritsua izen nitzen. Hamalau urte arte ze zorri! Ta amamak burua orrazten zien e... zorrixa... ta zorrixak eukitzen zabana sanua izeten ei zan ta zorririk ez zakana makala! Pertsona makala.
- Eta zelan kentzen zizun?
- Orratzi estu-estu batekin.
- Ta beste ezerrekin... orratz(i) batekin banan-banan...?
- Bai, bai... ta oso... hamalau bat urte arte oso zorritsua! Ene... ille beltza ta partza urtetzen jonan... esaten jonen... ene haura zurixa ta ille beltzian dana bistan. Eta holaxe... baiña hori... zorrixa eitten zakonak sanua zala ta zorririk ez zakana hare makala.

13. Otorduetako jakiak

- **Erref**: MEN-008/016
- **Iraupena**: 0:02:01. **Hasi**: 00:23:05. **Bukatu**: 00:25:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Igandeetan, haragiz lagundutako garbantzuak izaten ziren jaki preziatuena eta, astean zehar baba jaten zuten gehienean. Urtebetetze eguna ospakizunik gabe pasatzen zuten. Gabonetan amonak intxaur-saltsa egiten zuen. Amona astean hirutan joaten zen Mutrikura astoa hartuta arraina erostera eta, ama, berriz, goizeko bostetarako Elgoibarrera, argia izan zezaten petrolio bila.

Transkripzioa
- Jatekua, amama e...
- Ene... Baba gorri ederra, ta azia ta...
- Egun normal baten...
- Ba, jaixan, ba, garbantzua kaleko okeliakin. Hori jaiero e... tomatiakin aparte... jaixan. Baiña astian, ba, tokatzen moduan babia ta gora ta behera... ta gauza bati beti gustora.
- Laster zure eguna da, datorren astian. Zuk zure eguna zelebratzen zenun etxian?
- Ezta pentsau ere! Ixilik pasau, gaiñea!
- Bai?
- Bai. Umien euna plazan ta itten gendunian... umien euna... kafia ateatzeko harei ta amana ta aittana ixilik. Ta aitta, berriz, Andramaix egunekua zan, egun grandekua, ta haura zelebrau eitten zan. Baiña gu bestiok ixilik, tapatzen... geure eguna. Ezta pentsau ere!
- Bai? Orduan ez zenuten jaten ezer espeziala bertan egunian?
- Ezta pentsau ere! Ezta pentsau ere! Oin eitten dittue oin zahartutakuan.
- Gabonetan zer jaten zenuten?
- E?
- Gabonetan?
- Ai... turroia etxian inda amamak intxaur-saltsiakin. Haura bai turroia! [...]
- Jatekua ez zenuten erosten ez? Etxekua...

- Itxekua ta bai, kaletik'e zeoze ekartzen gendun, baiña gitxi... Itxian hartutakua gehixena.
- Arraiña jaten zenuten?
- Bai, gure ama astian hirutan Mutrikura astuakin juten zan plaza. Ta handikan beti arraiña ekartzen zaban... txitxarrua eo hola zeian... ta beti... astian pare bat aldiz zea... jaten gendun arraiña.
- Ta ferixeta zuek jun eitten ziñaten?
- Bai, bihako jun Elgoibarrea argixa ekartzeko. Petroleo argixa... argi eitteko... petroleota zortzixan-zortzixan Elgoibarrea.
- Ta zuek berduria eramaten zenuten saltzeko.
- Bai, astuakin juten giñen Elgoibarrea ta honuzkuan jenerua. Hori zortzixan. Elgoibarrea petroliota. Baiña Mutrikura astian hirutan juten zan gure ama. Goizian bostetan jaiki ta zazpiterdietako Mutrikuko plazan eon bihar jenerua salduko bazan!

14. Mezak, aitortzak eta prozesioak

- **Erref**: MEN-008/020
- **Iraupena**: 0:01:58. **Hasi**: 00:26:25. **Bukatu**: 00:28:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Elizara igandero joaten ziren, derrigorrezkoa zen orduan. Apaiza aipatzen du. Hilean behin aitortzera joaten ziren eta bedeinkazioak egiten zituzten, ogiarena esaterako. Aste Santuan prozesiora joaten ziren dotore jantzita. Meza erdaraz eta latinez izaten zen.

Transkripzioa
- Eta orduan jendia oso fededuna zan?
- Bai, biheko. Elizaa... bueno...
- Domekero juaten ziñaten?
- Biheko. Jaiero!
- Derrigortuta edo?
- Bai, derrigorra bezela... obligaziua. Haura derrior ein bihar zan.
- Bataiua ta... eitten zenuten ere.
- Bai, bataiua ta danak. Horrek prepezioz. Bai.
- Eta apaizak, ordunguak, zeintzuk zian? Bertakuren batzuk, Mendaroko...
- Bai, Mendarokuak... Don Endrike Txokolaterokua. Harexe euki genduan urte askuan. Ba, bea hil arte.
- Ta konfesatzea juten ziñaten?
- Bihako.
- Noiz?
- Ba, hilian behin eo bi hilebetetik o... ta gogor hartu, gaiñea, eitten zaban!
- Eta itten zenuten ogixa bedeinkau? Urte osuan armaixuan gorde... ez lizuntzeko? Ta bestelako egunetako ogixa lizundu. Eta Gabon-gabeko hau... o koskorra gordetzen gendun... hurrengo Gabonetan txakurrai, egosi ta txakurra gaixotu ez dain bedeinkautako ogi koskorra. Hartako gordetzen gendun urte guztian haura.
- Eta Aste Santuan, berriz, prozesioetan ibiltzen ziñan?
- Bihako.
- Nun egoten zan prozesiua?
- Azpilikuetan, gu. Han ibiltzen giñan ta.
- Bai? Kandelak eskuen eramanda edo zelan...

- Ez, kandelaik ez det uste. Bestela, dotore jantzitta bueno...
- Eta sorgiñen kontuak eta entzun dezu sekula hemen inguruan?
- Ez, hemen inguruan sorgin kontuak ez det... esaten zeben baziala ta hau ta hori, baiña ez...
- Eta amaman garaixan edo ez...
- Ez, ez, ez,... amamak "ez" esaten zaban.
- Eta mezetan zauazenian ze abesti kantaten zenun?
- Elizan ontxe antzea kantatzen dana. Ez dakit nik. Nik ez naban kaso haundik eitten.
- Euskeraz, ez?
- Bai, ba... euskeraz o... ez, erderaz ematen zeben mezia ta! Ez genduan ondo entenditzen! Entzun gendula zeoze ta!
- Ta latinez [...] ikasteko...
- Bai, ba, hori ingo zeben eo... ez dakit zelan eitten zeben!

15. Mendaroko antxoa lantegian lanean

- **Erref**: MEN-008/023
- **Iraupena**: 0:02:21. **Hasi**: 00:30:32. **Bukatu**: 00:32:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:
Mendaron lan egin zuen antxoa lantegi batean. Hamar orduko lana izaten zuen eta bost pezeta irabazten zituen orduko. Nagusiaren kontuak aipatzen ditu. Krisia egon zen eta garaiko diruak izendatzen ditu. Etxea errentan zuten eta etxearen jabeak kanpotarrak ziren.

Transkripzioa
- Zuek e... hazi ziñaten baserrixan, ez?
- Bai, ba, beti basarrixan bizi.
- Baserrittik bizi, baiña geo zu lanian... kanpoa jun ziñan, ez?
Taillerren baten eo...
- Geo, antxoan. Bost urte ein nittuan antxoan.
- Nun? Nun in zenun hori?
- Hamen, Mendaroko Penizian. Mendaron antxoia egon zanian. "Sesenta"-tik "sesenta y cinco"-a.
- Ta zenbat orduko lana zan hori?
- Ba, zortzi, beatzi... hamar ordu!
- Hamar ordu. Eta gero etxea jun...
- Bai, bai ta... geo, ba, umiak eta mutillak eta lana eitten zeen. Umiak gurian danak lan asko indakuak dia!
- Ta jornala... akordatzen zea zelakua zan?
- Ba, ez dakit ze e... ahaztuta nao. [...] hamar luzeroko. Bost pezeta edo... orduko edo.
- Orduko?
- Bai. Eta haura gauza haundixa zan!
- Eta nausixa gogorra zan?
- Ez, oso majo. Mutrikuko Urrita, Agapito Urrita. Haura ere ni baiño gaztio, baiño hil zan haura ere! Bai... oso nausi ona auki genduan. Ta jende asko ibili zan e! Bai, antxoan...
- Ta krisi oin... krisixa...
- Ordun'e bai! Krisixa zauelako Penizea atxurrian ein zeben kamiñua... jendia

bajau... Bai, urtero egoten dia hiru-lau bat urtian. Bajau aldixa. Orduan Franco zauan. Baiña gero etorri zan lana, baiña estu eondakun ia e...
- Bat baiño gehixo, ezta? Krisixa bat baiño gehixo ezautu dezu.
- Bai, bai... askotan. Ta oin'e etorriko da lana atzea.
- Akorda... lelengo txanpona? Lengo dirua?
- E... beltz txiki batzuk eta... txakur haundixa ta txakur txikixa ta zian. Ta errial bikua. Errial bikua haundixana... errial bikua zuluakin eta haura dirue [...].
- Eta etxia ez zenuten erosi zuek...
- Ez, ez, ezta... Ez zauala dirurik eta beti errentia pagauta.
- Zeni pagatzen ziozuen errentia?
- Ba, nausixai.
- Kanpotarrak zian nausixak?
- Bertakuak.
- Bai?
- Bueno, Madrikuak zian Sahatzu ta horrek e. Ba, nausixa Madrikua zeben, ta Zarautzen zaken maiordomua kobratzaillia, kobratzen zana. Ta Santo Tomasetan pagatzen zion Debara junda... aittak eta zea... errentia etxiana.
- Asko izeten zan?
- Ez dakit nik. Hori ez dakit. Eurek arreglatzen zian ta ez dakit.

16. Gerra garaian, soldaduak etxean

- **Erref**: MEN-008/025
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:33:42. **Bukatu**: 00:35:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
Jubilaziorik ez zen izaten bere gurasoen garaian. Gerra garaian, 11 urte zituen eta soldadu nafarrak etxean lau egunez egon zirela azaltzen du. Ardiak jan zizkieten. Zazpi hilabete iraun zuen gerrak Arnon.

Transkripzioa
- Aber... zu jaixo ziñan mila bederatzirehun ta hogeita hiruan.
- Hogeta hiruan.
- Hogeita hirutik hogeta hamaika... sasoi haretan zu zazpi urte arte... akordatzen zea zazpi urte inguru arte e... jubilaziua ez zauan orduan...
- E... keba... gerotxuauan ere! Jesus... gure amak eta amamak eta... ezta pentsau be hartzeik. Hartu be jun zian!
- Hartu be danak...
- Harek hartu be hil zin.
- Ta gero, e... mila bederatzirehun ta hogeita hamaikatik hogeita hamalaura Errepublikia eon zan. Gerra arte... gerra baiño leno.
- Bai, bai... gerra bitartian. Bai, hori ni umia nitzan, ta ez dakit horko kontuik, ez dakat... ez dakat horko kontuik.
- Gerriakin akordatzen zea?
- Bai.
- Zenbat urte zittuzun zuk orduan?
- Ez dakit, ba, zenbat aukiko nittuan hamaika, hamabi o... hamahiru izateko edo halakon bat.
- Eta han soldaua egon zian...
- Soldauak geure itxian... Sahatzun lau egunian.

- Zeintzuk? Nundarrak?
- Ba, naparrak edo ziala ta danak kastellanuak ta guk euskeraz. Ta paparrian ipiñi zea ta hil bihar giñuzela esaten ziuen. Lau egunian eon zian.
- Lau egunian?
- Hemen Sahatzun, geure itxin. Eta geo, Arnoate aldea, harutz, Kalamua aldea jun zian ta a ze bake edarra! ene! Ta ardixak bate motiboik be, ardi mordua soldauek nesezidadeik be ja-ta hil itten ziuzen guri. Ixtarra jan ta han laga alperrik hondatzen.

- Lau egunetan?
- Bai, lau egunin. Eskerrak aurrea jun zian. Ta zazpi urte... hillabetian egon zan prentia Kalamua mendixan.
- Eta tiruak entzuten zittuzuen?
- Bai, tiruak eten bekua. Gau te egun, e! Tirua eoten zan.
- Zazpi hillabetian?
- Bai, setienbrian hogeita batian sartu zian Sahatzun. [...] Garagartzako kanpaiak. Soldauak etorri zian, eta Elgoibarrea Altzola aldetik etorri ta Sahatzura. Mendaron bestiak baiño leno sartuta Arnoa!

17. Txerri-hiltzea

- **Erref**: MEN-008/026
- **Iraupena**: 0:02:13. **Hasi**: 00:35:35. **Bukatu**: 00:37:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
Etxean zuten ganaduaren inguruko aipamena egiten du. Txerria hazi eta hiltzen zuten etxean eta txorizo eta odolkiak egiten zituzten. Ekaitza izan zen egun bateko kontuak kontatzen ditu eta eguraldia nola igartzen zuten ere aipatzen du.

Transkripzioa
- Ardixak zuek e... ze klase zakazuen?
- Oingotxiak.
- Bai? Bihorra?
- Bai.
- Kabaillua?
- Bai.
- Manduak, astuak? Danak...
- Bai, horrek auki genduzen.
- Txerrixa erosi itten zenun ala hil?
- Bai, ez... txarrixa ekarri ta hazi. Geo, hil ta jan.
- Ta arra baldin bazan ze ittten zenun?
- Ba, berdin. Lirainduta ipiñi, ta gizendu ta jan.
- Ta emia?
- Emia're bai. Haura ere liraindu in biha da. Liraintzen ez bada txarra geratzen da txarrixa!
- Zenbat pixukin hiltzen zenuten?
- Ba, bastante. Hamar arrua edo inguru indakuan.
- Eta odola batu itten zenuten?
- Bai odolostia edarrak eta... itten genduzen...
- Solomua, urdaiazpikua...

- Bai, dana. Txarrixak e... gauzak danak dia finak eta onak. Gozuak.
- Odolkixak...
- Dana.
- Ta karobixak orduan... badakizu karobixen kontua.
- Bai, karobixak ein zian bi urtetan gurian, Artetan. Txikixa nitzen ta lan haundixa ta neke haundixa deu, baiña geo sororako ona. Artua ta babia edarra hartzen genduzen.
- Artua zakazuen jarritta?
- Bai.
- Eta... akordatzen zea ekaitzen bat edo sasoien batekua edo?
- Bai. Egualdi txarra... ja-ta gaztaiñak eta sagastixak dana apurtu nik hamar urte naukazela.
- Hogeta hamahiruan orduan?
- Bai, ez dakit zenbatian izango zan, baiña ja-ta dana apurtu eta orduan ganauentzako ezer be geratu eta ez dakit gure gurasoak zela ganauak eta mantendu zittuen.
- Ze egon zan... txingorra edo...
- Txingorra. Ja-ta haundixa... oin apurtuta moduan zihero, gaiñera, apurtu! Haura gaztaiña ederra! Harek asko mantentzen giñuzen ta!
- Eta egualdixa lengua ta oingua...
- Bai, bolarak itten dittu. Asensiuetan e... aurten txarra ein dau. Len eitten zittuan Asensiuetan egualdi txarrak. Ta hurrengo onak.
- Ekaitza bazatorren, aurretik bazakizuen egualdixa... segittuan beittuta laiñuei...
- Bai, Bizkaira begiratzen giñuan ta: “badator... Bizkai aldetik egualdi txarra”. Hori esaten genduan bakarrik. Ostian, eze... ez zauan zeaik ta ez giñuan igertzen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-11-26

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com